

BRÓDNO
Generacja: PRL

ALBUM FOTOGRAFICZNY WYDANY W CZYNIE SPOŁECZNYM

BRÓDNO GENERACJA: PRL

ALBUM FOTOGRAFICZNY WYDANY W CZYNIE SPOŁECZNYM

BRÓDNO GENERATION IN THE PRL'S ERA

THE PHOTO ALBUM PUBLISHED THANKS TO THE WELFARE DEED

**KULTURALNE
BRÓDNO**
STOWARZYSZENIE

WARSZAWA · 2015 · WARSAW

* PRL (POLSKA RZECZPOSPOLITA LUDOWA) – OFICJALNA NAZWA PAŃSTWA POLSKIEGO W LATACH 1952–1989.

* PRL (THE POLISH PEOPLE'S REPUBLIC) – WAS THE OFFICIAL NAME OF POLAND UNTIL 1989 ACCORDING TO CONSTITUTION OF 1952 BASED ORIGINALLY ON THE SOVIET BLUEPRINT.

BARTOSZ WIECZOREK:

BRÓDNO EPOKI PRL-U TO WIELKIE SZARE BLOKI, KLATKI SCHODOWE, ŁAWKI, BETONOWE PLACYKI Z PIASKOWNICAMI, TRZEPAKI, GÓRKI, MAŁE BOISKA. BYŁY TO WIDOKI OBECNE NA KAŻDYM BLOKOWISKU POLSKIM, ALE I NIEMIECKIM CZY ROSYJSKIM. SYSTEM MIAŁ SWÓJ POMYSŁ NA URZĄDZENIE LUDZIOM ŻYCIA. ALE TEŻ KAŻDE BLOKOWISKO BYŁO INNE, WYJĄTKOWE. DZIĘKI CZEMU? DZIĘKI WYOBRAŹNI I WRAŻLIWOŚCI MIESZKAJĄCYCH TAM LUDZI, A PRZEDĘ WSZYSTKIM DZIECI, KTÓRE KAŻDE TAKIE MIEJSCE PRZEMIENIAŁY W SWÓJ WŁASNY, JEDYNY, WYJĄTKOWY ŚWIAT. SZARE BLOKI I SZARA EPOKA PRL-U DZIĘKI POTĘDZE DZIECIĘCEJ WYOBRAŹNI OŻYWAŁY, STAJĄC SIĘ WYJĄTKOWYM ŚWIATEM, MIKROKOSMOSEM, GDZIE TOCZYŁO SIĘ ŻYCIE. I ONO WŁAŚNIE OŻYWA NA ZDJĘCIACH I WE WSPOMNIENIACH, KTÓRE PRZEMIENIAJĄ KAŻDY TRZEPAK, KAŻDĄ ŁAWKĘ, KAŻDE BOISKO W MIEJSCE, GDZIE ZAWIERAŁO SIĘ PRZYJAŹNIE, GDZIE WYMIENIALIŚMY SIĘ KAPSLAMI, GDZIE JAK SZALENI GRALIŚMY W PIŁKĘ. DLA MNIE BRÓDNO NIE BYŁO SZARE, MIAŁO IMIONA KOLEGÓW, SMAK WODY SODOWEJ Z WARZYWNIAKA, RADOŚĆ Z PIERWSZEGO FIKOŁKA WYKONANEGO NA TRZEPAKU. TAKIE BRÓDNO PAMIĘTAM I CHCĘ PAMIĘTAĆ. MYŚLĘ, ŻE NIE JESTEM W TYM ODOSOBNIONY.

BRÓDNO IN THE ERA OF PRL WAS A SET OF BIG GREY BLOCKS, STAIRCASES, BENCHES, CONCRETE SQUARES WITH SANDBOXES, CARPET-HANGERS, SLIDES AND SMALL PLAYGROUNDS. THESE WERE THE VIEWS CHARACTERISTIC NOT ONLY FOR EACH POLISH BLOCKS, BUT ALSO GERMAN OR RUSSIAN. THE SYSTEM HAD ITS OWN IDEA HOW TO SET UP A LIFESTYLE FOR PEOPLE. HOWEVER, EACH BLOCK OF FLATS WAS DIFFERENT, UNIQUE. HOW COME? DUE TO IMAGINATION AND SENSITIVITY OF PEOPLE LIVING THERE AND, ESPECIALLY, CHILDREN THAT CHANGED EACH SUCH PLACE INTO THEIR OWN, THE ONLY, UNIQUE WORLD. DUE TO THE POWER OF CHILDREN'S IMAGINATION GREY BLOCKS AND THE GREY ERA OF PRL CAME TO LIFE BECOMING AN UNIQUE WORLD, A MICROCOSM, WHERE LIFE WAS GOING ON. AND IT JUST COMES TO LIFE IN PICTURES AND MEMORIES THAT TRANSFORMED EACH CARPET-HANGER, EACH BENCH, EACH PLAYGROUND INTO A PLACE WHERE FRIENDSHIPS WERE FORMED, WHERE WE EXCHANGED CAPS, WHERE WE PLAYED FOOTBALL LIKE CRAZY. FOR ME, BRÓDNO WAS NOT GREY, IT HAD NAMES OF MY COLLEAGUES, A TASTE OF SODA WATER FROM THE GREENGROCER'S SHOP, A JOY OF THE FIRST SOMERSAULT MADE ON A CARPET-HANGER. I REMEMBER JUST SUCH BRÓDNO AND I WOULD LIKE TO KEEP IT AS IT IS IN MY MEMORY. I THINK I AM NOT ALONE IN THIS.

PAWEŁ SKY:

W DZIECIŃSTWIE WIELE RADOSNYCH CHWIL. OSIEDLOWE PODWÓRKA BĘDĄCE KOPALNIĄ BESTROSKIEJ ZABAWY. W POŹNIEJSZYCH CZASACH BRÓDNO TRAKTOWAŁEM PO MACOSZEMU – Z WZAJEMNOŚCIĄ. PRYWATNE I ZAWODOWE ŻYCIE PRZENIOSŁEM NA LEWY BRZEG WISŁY, DO MOMENTU, W KTÓRYM PAWEŁ ALTHAMER WYŚWIEILIŁ WSPÓLNIE Z SĄSIADAMI NAPIS 2000. TA AKCJA ZAINSPIROWAŁA MNIE DO DZIAŁANIA. POJAWIŁ SIĘ „KINO NA B(L)OKU”, POTEM PLAKATY. NIE ZMIENIMY ARCHITEKTURY, URZĘDNIKÓW CZY SĄSIADÓW, ALE MOŻEMY ODMIENIĆ SIEBIE. BARTOSZ UJRZAŁ MOC W RZECZACH NA POZÓR ZWYKŁYCH – W NASZYCH WSPOMNIENIACH. DZIĘKI TEMU SPRAWIŁ, ŻE Z KAŻDYM ZDJĘCIEM, WSPOMNIENIEM, BRÓDNO JEST PROSTU LEPSZYM MIEJSCEM, BO ZMIENIA SIĘ NASZA ŚWIADOMOŚĆ. BRÓDNO TO MIEJSCE WYJĄTKOWE, CZEGO NAJLEPSZYM PRZYKŁADEM JEST TEN ALBUM. WYDAWNICTWO POWSTAŁO DZIĘKI SPOŁECZNEJ ZBIÓRCE FUNDUSZY I ZDJĘĆ, DZIĘKI CZEMU „CZYN SPOŁECZNY” MOŻE MIEĆ W DZISIEJSZYCH CZASACH POZYTYWNE ZNACZENIE. TEN KATALOG JEST WYJĄTKOWY RÓWNIEŻ Z INNEGO WZGLĘDU – JEST UNIWERSALNY – WIDZIMY BRÓDNO, MYŚLIMY O TYSIĄCU PODOBNYCH OSIEDLI W POLSCE. BO NA BRÓDNIE JEST CUDNIE...

IN THE CHILDHOOD THERE ARE A LOT OF JOYFUL MOMENTS. HOUSING COURTYARDS WERE A MINE OF CAREFREE FUN. LATER I TREATED BRÓDNO WITH NEGLECT, AND SO IT DID. I MOVED MY PERSONAL AND PROFESSIONAL LIFE TO THE LEFT BANK OF VISTULA TILL THE MOMENT, WHEN PAWEŁ ALTHAMER TOGETHER WITH HIS NEIGHBORS DISPLAYED A CAPTION “2000”. THIS FACT INSPIRED ME FOR ACTION. SOME PROJECTS STARTED, SUCH AS “MOVIE ON A BLOCK/A SIDE” (“KINO NA B(L)OKU”), THEN THE POSTERS. WE CANNOT CHANGE ARCHITECTURE, OFFICIALS OR NEIGHBORS, BUT WE CAN CHANGE OURSELVES. BARTOSZ SAW THE POWER IN SEEMINGLY ORDINARY THINGS – IN OUR MEMORIES. DUE TO THIS, WITH WHICH EACH PICTURE, MEMORY HE MADE BRÓDNO SIMPLY THE BETTER PLACE, BECAUSE OUR CONSCIOUSNESS IS CHANGING. BRÓDNO IS A SPECIAL PLACE, AND THIS ALBUM IS THE BEST PROOF OF IT. THE PUBLISHING HOUSE WAS FOUNDED THROUGH SOCIAL COLLECTION OF FUNDS AND PICTURES. THUS, NOWADAYS “A SOCIAL DEED” CAN HAVE A POSITIVE MEANING. THIS CATALOGUE IS UNIQUE ALSO FOR ANOTHER REASON – IT IS UNIVERSAL – WE SEE BRÓDNO AND THINK OF THOUSANDS OF SIMILAR HOUSINGS IN POLAND. IT’S REALLY WONDERFULLY ON BRÓDNO.

JACEK BIAŁEK:

TAK, JAK KOLEJ NADWIŚLAŃSKA (1877 R.) BYŁA KOŁEM ZAMACHOWYM POWSTANIA NOWEGO BRÓDNA, TAK BRÓDNO, W WERSJI BLOKOWISKA, BYŁO ODPOWIEDZIĄ NA POTRZEBY BYTOWE ROBOTNIKÓW ZAKŁADÓW PRZEMYSŁOWYCH POWSTAJĄCYCH W LATACH 50-TYCH XX W. NA ŻERANIU (NP. FSO, EC ŻERAŃ). PIERWSZYM BLOKIEM, DAJĄCYM POCZĄTEK EKSPANSJI SPÓŁDZIELCZEGO BUDOWNICTWA, BYŁ BUDYNEK PRZY UL. TORUŃSKIEJ 60, KTÓRY ZBUDOWANO W 1961 R. BYŁ SYMBOLICZNYM POCZĄTKIEM KOŃCA STAREGO, DREWNIANEGO BRÓDNA I POCZĄTKIEM NOWEGO OSIEDLA W OBECNYM KSZTAŁCIE ARCHITEKTONICZNYM. WPROWADZILI SIĘ PIERWSI LOKATORZY. BYLI NICZYM KOLONIŚCI Z OKRĘTU „MAYFLOWER”, A ICH PIONIERSKI DOM, WYBUDOWANY PRZEZ RSM „OSIEDLE MŁODYCH”, ZASŁUGUJE NA TABLICĘ PAMIĄTKOWĄ. DZIŚ TA SPUŚCIZNA KONCEPCJI ARCHITEKTONICZNYCH LE CORBUSIERA MOŻE RAZIĆ SWOJĄ MONOTONIĄ. GDY JEDNAK SPOJRZYMY NA CIASNOTĘ I PRETENSJONALNOŚĆ BUDOWANYCH WSPÓŁCZEŚNIE OSIEDLI, TO OGÓLNY BILANS KORZYŚCI MIESZKANIA W OSIEDLACH Z LAT 60 I 70-TYCH NIE JEST TAKI ZŁY. TRZEBA TYLKO TE MIEJSCA REWITALIZOWAĆ. ZNAKOMITYM PRZYKŁADEM TAKICH WYSIŁKÓW SĄ AKCJE „BRÓDNO 2000” I „KINO NA B(L)OKU”. TO NIE JEDYNY KIERUNEK, ALE JAK NAJBARDZIEJ WŁAŚCIWY!

AS THE VISTULA RIVER RAILROAD (1877) WAS A DRIVING FORCE FOR CREATION OF NEW BRÓDNO, JUST SO BRÓDNO, IN A FORM OF BLOCK OF FLATS, WAS A RESPONSE TO FUNDAMENTAL HUMAN NEEDS OF WORKERS OF INDUSTRIAL PLANTS STARTED IN THE 1950S ON ŻERAŃ. THE FIRST BLOCK THAT TRIGGERED A START OF EXPANSION OF COOPERATIVE BUILDING COOPERATIVE WAS A HOUSE AT UL. TORUŃSKA 60, WHICH WAS BUILT IN 1961. IT WAS A SYMBOLIC BEGINNING OF THE END OF THE OLD AND WOODEN BRÓDNO AND THE BEGINNING OF A NEW HOUSING IN ITS CURRENT ARCHITECTURAL FORM. THE FIRST TENANTS MOVED IN. THEY WERE LIKE THE COLONISTS FROM THE “MAYFLOWER” SHIP AND THEIR PIONEERING HOUSE, BUILT BY RSM “YOUTH DEVELOPMENT” DESERVES A COMMEMORATIVE PLAQUE. TODAY, THIS LEGACY OF LE CORBUSIER’S ARCHITECTURAL CONCEPTS MAY EXPRESS ITS MONOTONY. HOWEVER, WHEN WE LOOK AT NARROWNESS AND PRETENTIOUSNESS OF THE HOUSINGS BUILT NOWADAYS, THE OVERALL BALANCE OF BENEFITS OF LIVING IN THE BLOCKS, FROM THE 60’S AND 70’S, IS NOT SO BAD. THE ONLY NEED IS TO REVITALIZE THESE PLACES. AN EXCELLENT EXAMPLE OF SUCH EFFORTS ARE ACTIONS “BRÓDNO 2000” AND “KINO NA B(L)OKU” THIS IS NOT THE ONLY WAY, BUT THE MOST APPROPRIATE!

BRÓDNO

Generacja: PRL

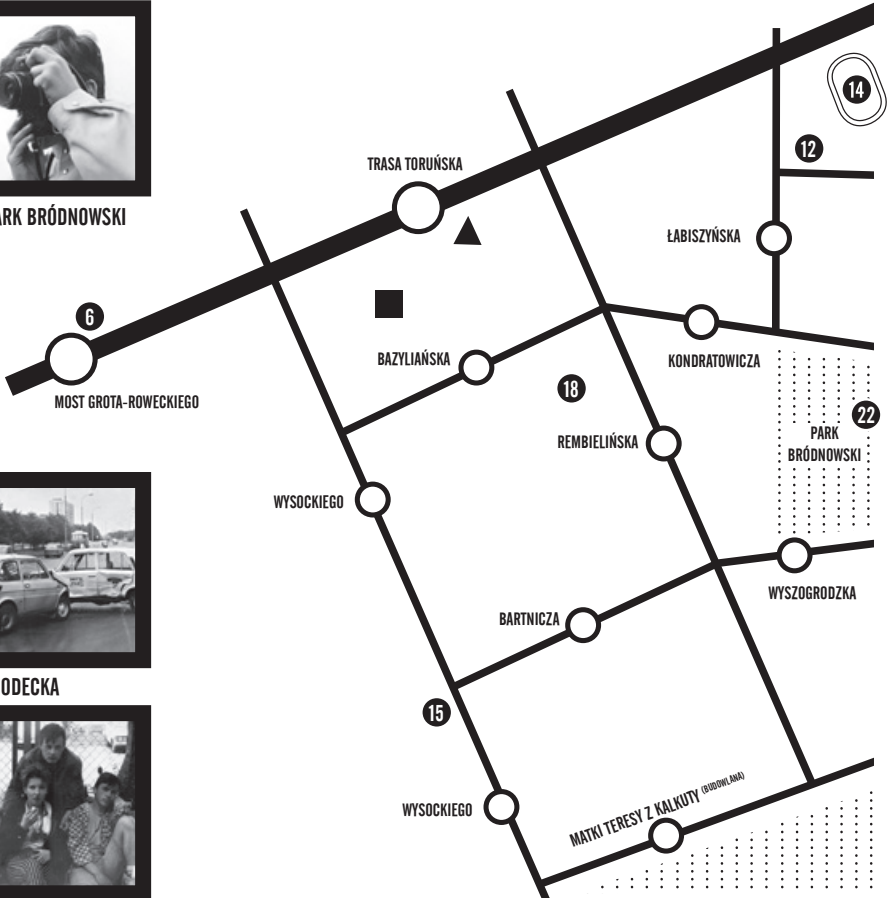
1. WIDOK Z CHODECKIEJ

2. WIDOK Z CHODECKIEJ

22. PARK BRÓDNOWSKI

21. CHODECKA

20. KRASNOBRODZKA

19. BUDOWLANA

18. KRAKUSA

17. MALBORSKA (?)

16. KONDRATOWICZA

3. WIDOK Z CHODECKIEJ

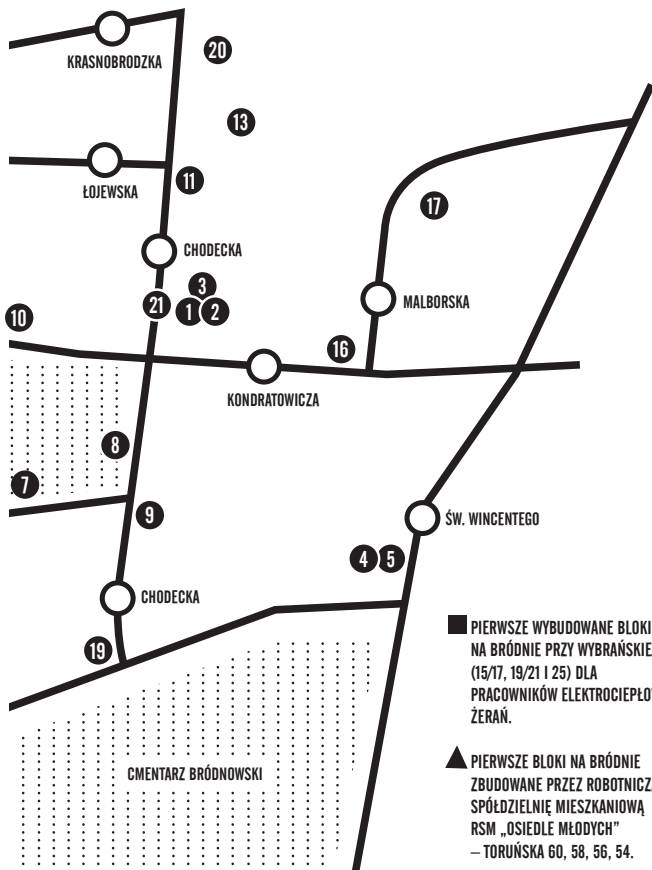
4/5. ŚW. WINCENTEGO

6. MOST GROTA-ROWECKIEGO

7. PARK BRÓDNOWSKI

8. PARK BRÓDNOWSKI

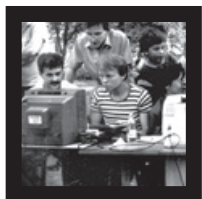
9. CHODECKA

10. KONDRATOWICZA

11. CHODECKA

15. DK „ŚWIT”

14. KS POLONEZ WARSZAWA

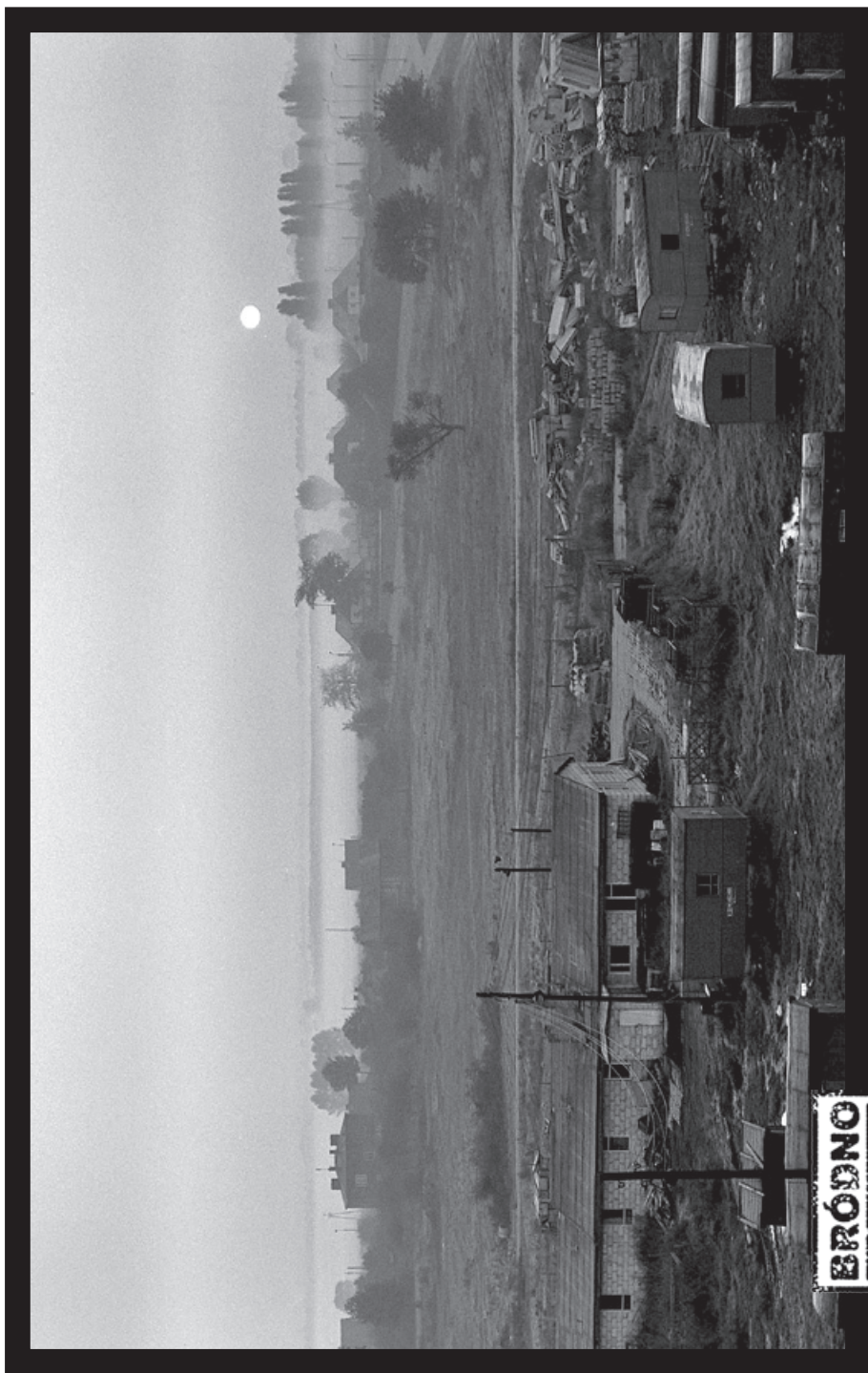

13. ŁOJEWSKA

12. ŁOJEWSKA

BRÓDNO
Generacja: PRL

CZESŁAW Blicharski · ROK 1972 · WIDOK Z BLOKU CHŁOPIEK 10

BRÓDNO
Generacja: PRL

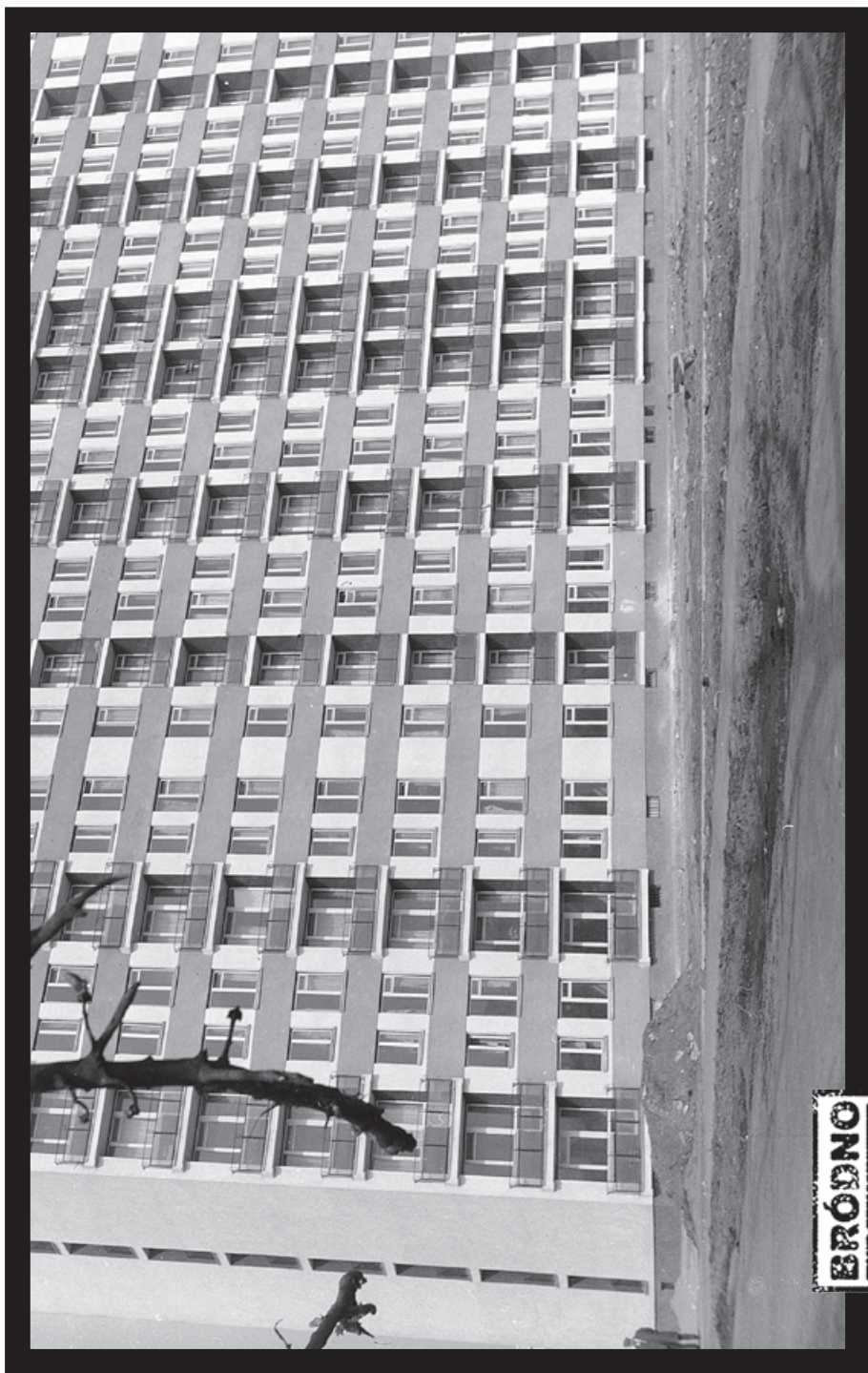

BRÓDNO
Generacja: PRL

CZESŁAW Blicharski · Rok 1973 · Widok z dachu chodnika 10 w Siwalskiej 10 p. 277

BRÓDNO
Generacja: PRL

BRÓDNO
Generacja: PRL

NARODOWE ARCHIWUM CYFROWE (GRAŻYŃA RUTOWSKA) · 9 KWIEŹNIA 1973 · BLOK MIESZKALNY PRZY ŚW. WINCENTEGO 87

BRÓDNO
Generacja: PRL

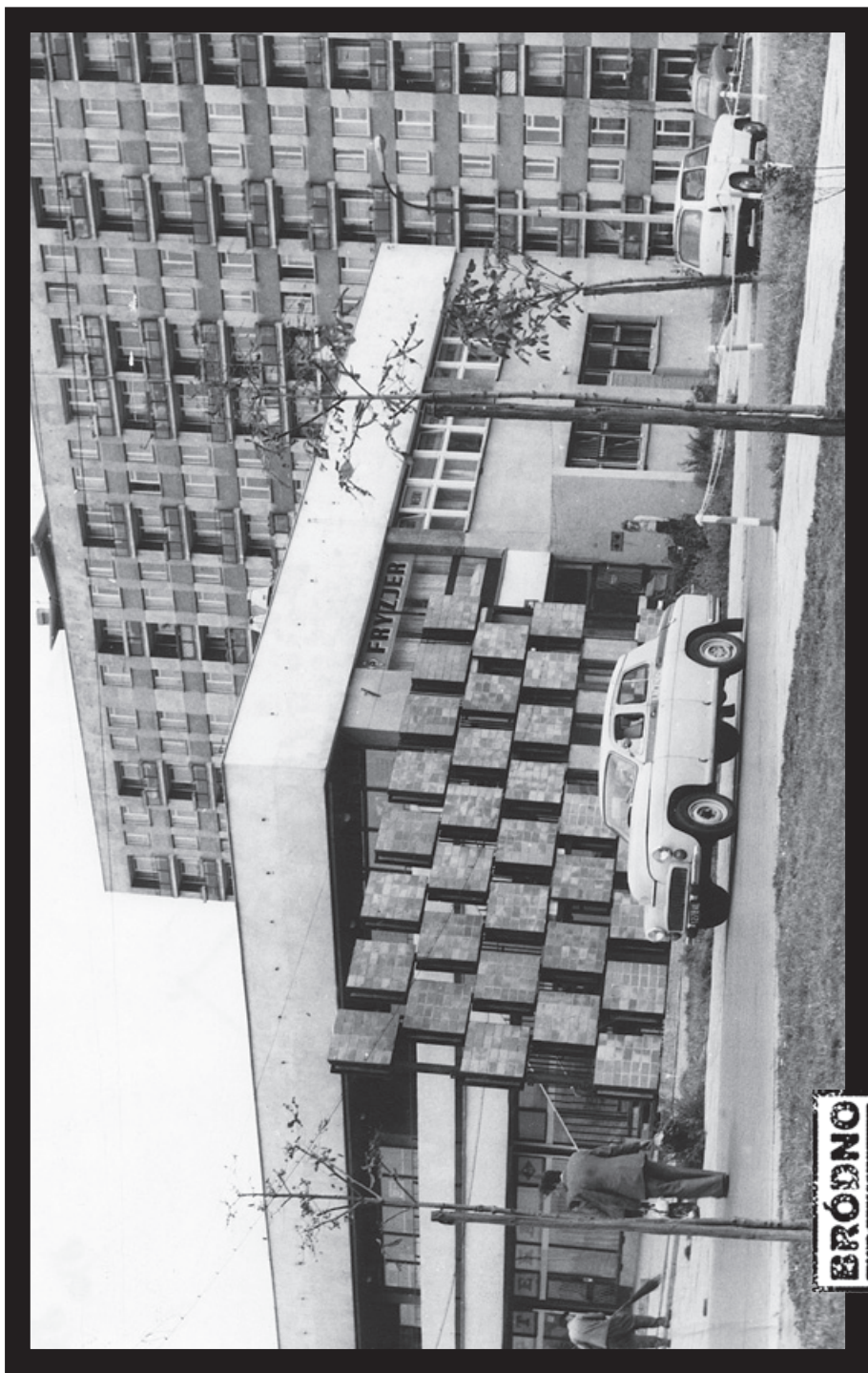

BRÓDNO
Generacja: PRL

EDWARD BOCHINSKI - LATA OSIEDZISIAŁE XX WIEKU · PIKAR BRÓDOWSKI, W TLE ULICA W SZERZOKA

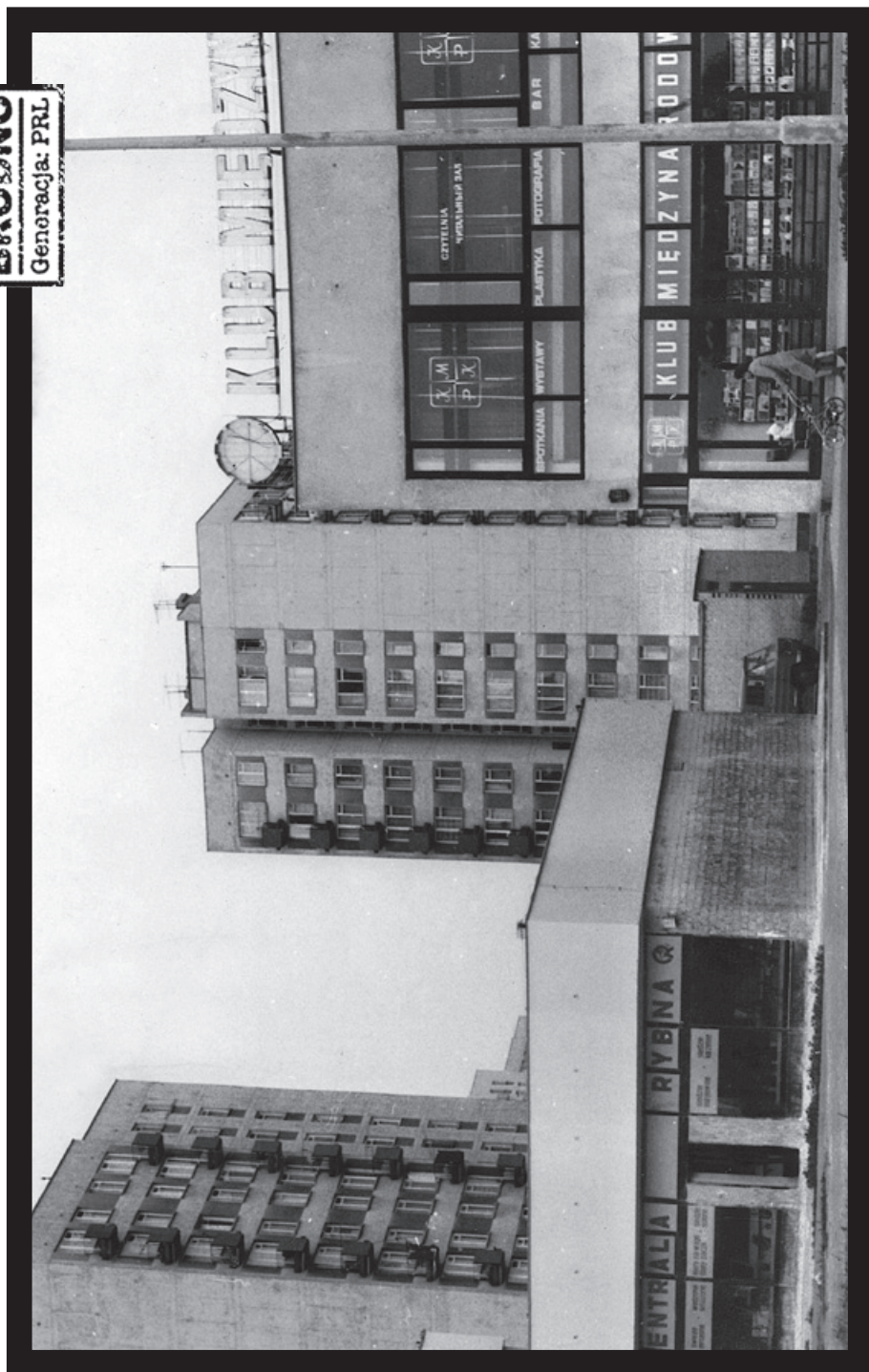
BRÓDNO
Generacja: PRL

EDWARD BOCHIŃSKI - ROK 1976 - PAWŁON HANULOWY PRZY CHODNIEJ ROG WISZCZORZĄD, W TLE CHODECKA 4

BRÓDNO
Generacja: PRL

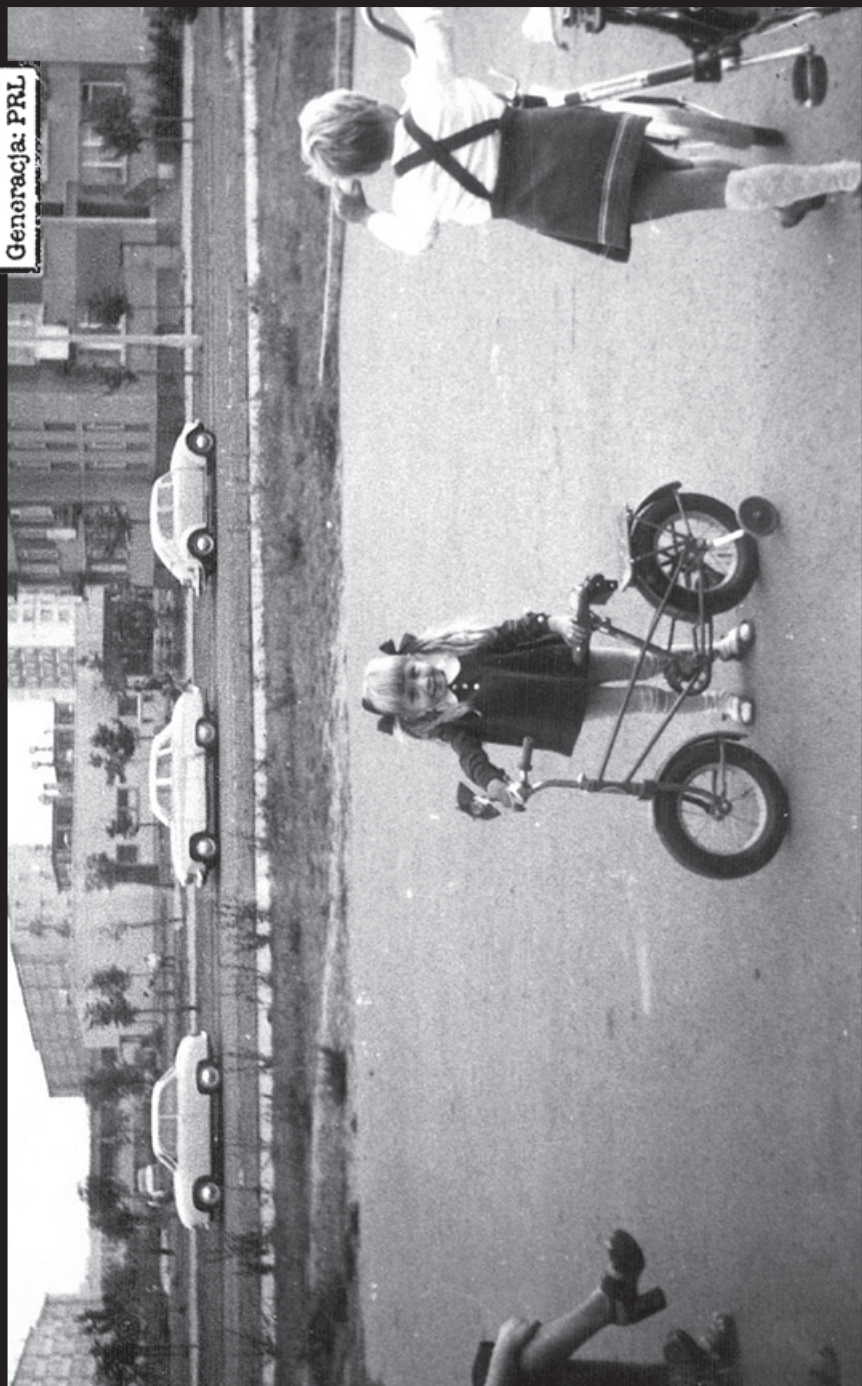
BRÓDNO
Generacja: PRL

BRÓDNO
Generacja: PRL

ELŻBIETA LEWANDOWSKA - CHŁOPEK, SKRZYZOWANE Z LOEWSKA

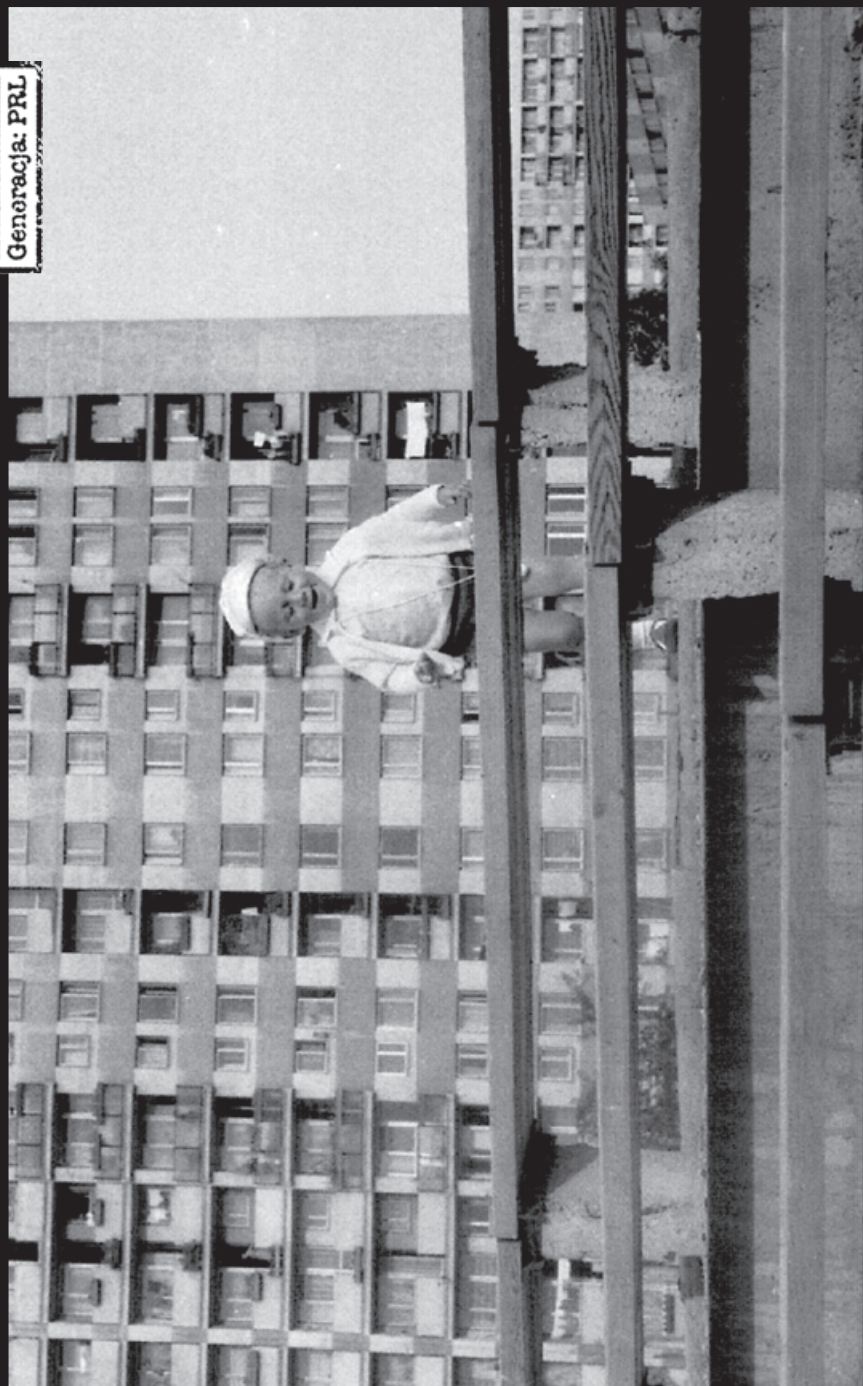
BRÓDNO
Generacja: PRL

BRÓDNO
Generacja: PRL

ELŻBIETA LEWANDOWSKA · ROK 1978 · ŁÓDŹSKA 13

BRÓDNO
Generacja: PRL

BRÓDNO
Generacja: PRL

KINO I DOM KULTURY „ŚWIT” • KONIEC LAT OSIEMDZIESIĄTYCH XX WIEKU • FESTIWAL W PRANU OK. „ŚWIT” • WYSOCKIEGO 11

BRÓDNO
Generacja: PRL

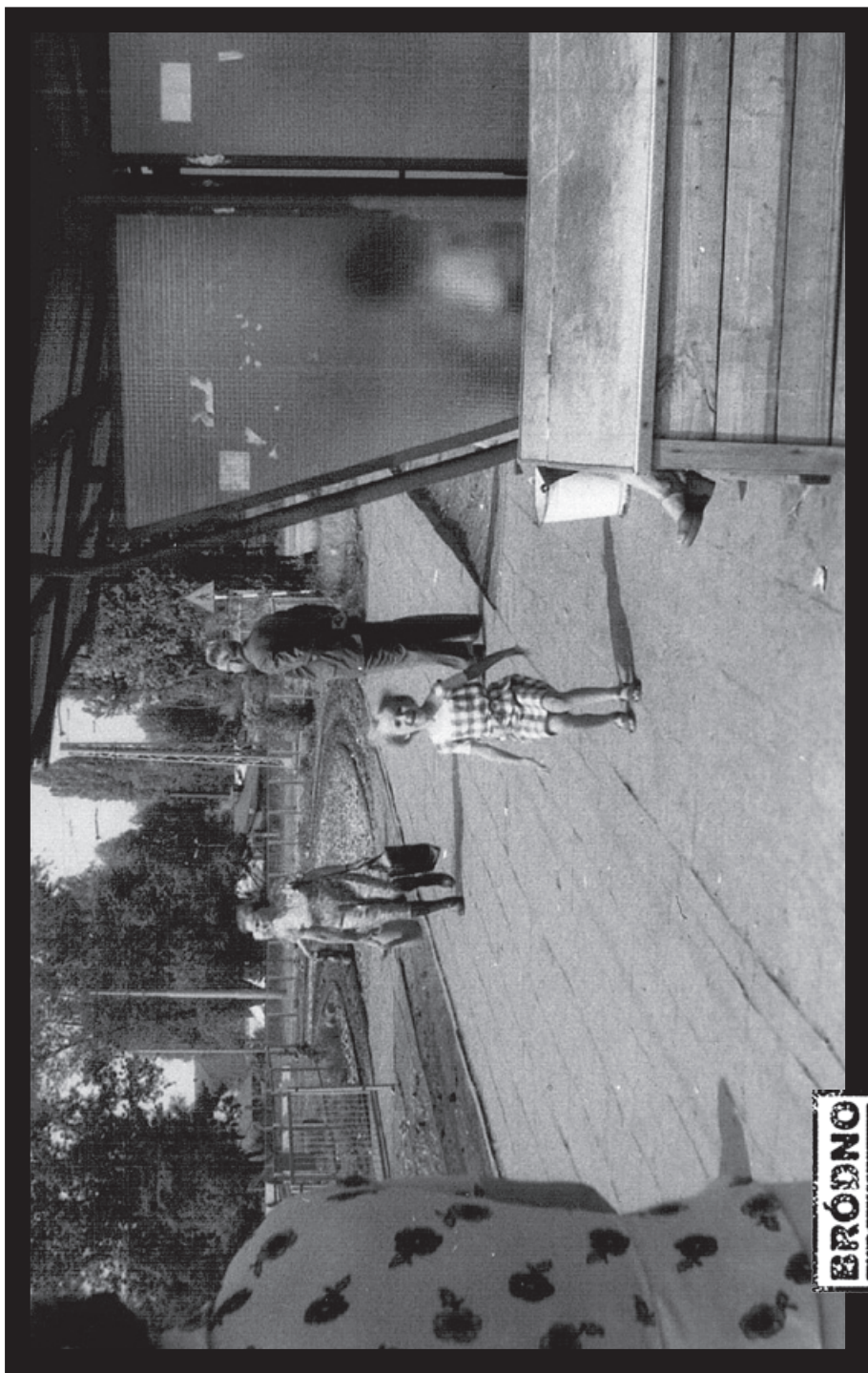

BRÓDNO
Generacja: PRL

NARODOWE ARCHIWUM CYFROWE (GRAŻYNA RUTOWSKA) • SKŁEP PRAWIDŁOWEJ GOSPODARSTWA ROLNEGO „BRÓDNO”, MAŁGORZKA 6 ©

BRÓDNO
Generacja: PRL

BRÓDNO
Generacja: PRL

STANISŁAW POTAPOWICZ · PRZYSTANEK TRAMWAJOWY PRZY BUDOWLANEJ ULICY IMIENI TERESY Z MALOUTO

BRÓDNO
Generacja: PRL

BRÓDNO
Generacja: PRL

WÓDZIECH BYSTREK · ROK 1982 · CHODĘKA

ALBUM ZOSTAŁ WYDANY DZIĘKI SPOŁECZNEJ ZBIÓRCE FUNDUSZY POPRZECZ PORTAL POLAKPOTRAFI.PL
– WSZYSTKIM ZA ZAANGAŻOWANIE I WPŁATY SERDECZNIE DZIĘKUJEMY! BO NA BRÓDNIE JEST CUDNIE :-)

BRÓDNO. GENERACJA: PRL ALBUM FOTOGRAFICZNY WYDANY W CZYNIE SPOŁECZNYM

ISBN: 978-83-941648-0-5 · WARSZAWA 2015

KURATOR PROJEKTU „TARGÓWEK – BLOKI PEŁNE HISTORII”: BARTOSZ WIECZOREK

SELEKCJA ZDJĘĆ: BARTOSZ WIECZOREK · PAWEŁ SKY

TŁUMACZENIE TEKSTÓW: ARTUR RUDOWICZ

PROJEKT GRAFICZNY · DTP: PAWEŁ SKY WWW.PAWELSKY.PL

DRUK: DRUKARNIA KLIMIUK WWW.KLIMIUK.COM.PL

WYDAWCA: STOWARZYSZENIE „KULTURALNE BRÓDNO” · E-MAIL: KULTURALNEBRODNO@GMAIL.COM

W SZCZEGÓLNOŚCI CHCIELIBYŚMY PODZIĘKOWAĆ ZA POMOC W WYDANIU ALBUMU:

BABCIA HALINKA Z WYSZOGRODZKIEJ · CZESŁAW Blicharski · PAWEŁ Blicharski
ALEKSANDRA CIEŚLAK · URSZULA GUT · RODZINA HENDZEL · DOROTA JABŁOŃSKA · MIROŚLAWA KOWALSKA
KRZYSZTOF MOCZULSKI · OLIMPIA NOWICKA-SULLA · ALICJA NURCZYK · LESZEK OWSIANKO · ROBERT PAPIEŻ
ANDRZEJ ROSZKOWSKI · KUBA RUTKOWSKI · GRZEGORZ STAŃKO · BEATA STASIAK · MONIKA WESOŁOWSKA

A TAKŻE:

SEBASTIAN BAŃKOWSKI · ZOFIA CENDROWSKA · ARKADIUSZ ŁAWRÓW · MONIKA I TOMEK POGODA
ALEKSANDRA I ANDRZEJ SOBIESCY · BOŻENA I PAWEŁ WRZOSEK · KAROL WYSZYŃSKI

ORAZ:

BIURO SENATORSKIE
MARKA BOROWSKIEGO

citygames.pl

ZDJĘCIA ZAMIESZCZONE W ALBUMIE SĄ WŁASNOŚCIĄ AUTORÓW I ZOSTAŁY OPUBLIKOWANE ZA ICH ZGODĄ.

BRÓDNO
Generacja: PRL

PARK BRÓDNOŃSKI · ROK 1987 · MICHAŁ PODOLCZYŃSKI

9 788394 164805 >

PARTNER PROJEKTU:

